

นิทานสุภาษิตจีน (23) 成语故事 (二十三)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้ คือ 指鹿为马 / 指鹿為馬 zhǐ lù wéi mǎ จื่อลูเหว่ยหม่า ซึ่งคำว่า 指 zhǐ จื่อแปลว่าชี้ คำว่า 鹿 lù ลู แปลว่ากวาง 为/為 wéi เหว่ย แปลว่าเป็น ให้เป็น 马/馬 mǎ หม่า แปลว่า ม้า เมื่อรวมกันจะหมายถึงชี้กวางเป็นม้า ซึ่งในความหมายแฝงของคำนี้จะหมายความว่า การใช้อำนาจกดขี่ บีบบังคับให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตามตน หรือชี้ขาวเป็นดำ ทำเรื่องผิดให้เป็นเรื่องถูก เป็นต้น ที่มาของสุภาษิตนี้มีปรากฏในบันทึก 史记/史記 Shǐjì ชื่อจี้ เป็นบันทึกประวัติศาสตร์ของนักประวัติศาสตร์จีนยุคโบราณนามว่า 司马迁/司馬遷 Sīmǎ Qiān ชื่อหม่าเขียนซึ่งมีชีวิตอยู่ในช่วงต้นราชวงศ์ฮั่น เล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงรัชกาลที่ 2 แห่งราชวงศ์ฉิน ลั่นๆ เพียงไม่กี่ประโยค ซึ่งบรรยายเรื่องการชี้กวางเป็นม้าเพื่อหยั่งอำนาจและการกำจัดฝ่ายตรงข้าม ตอนหลังมาจึงมีการขยายความจนเกิดเป็นนิทานสุภาษิตที่สนุกสนานแฝงไปด้วยข้อคิด

(ที่มาภาพ: <http://baike.baidu.com>)

เรื่องราวของนิทานเรื่องนี้มีอยู่ว่า หลังจาก 秦始皇 Qín shǐ huáng ฉินเฉียวหวาง(จีนชื่อฮ่องเต้) ลั่นพระชนม์ฮ่องเต้งค์ต่อมา แห่งราชวงศ์ฉินนามว่า 胡亥 Hú hài หูไฮ เหล่าขุนนางต่างแก่งแย่งชิงอำนาจการบริหารแบ่งเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งคือ 李斯 Lǐ Sī หลี่ซือผู้มีตำแหน่งอัครมหาเสนาบดี กับอีกฝ่ายคือ 赵高 Zhao Gāo เจ้าเกา ผู้เป็นหัวหน้ากลุ่มชนที่ เนื่องจากเสือสองตัวย่อมอยู่ถ้ำเดียวกันไม่ได้ ดังนั้นการกำจัดฝ่ายตรงข้ามจึงดำเนินต่อไป เจ้าเกานั้นมีความใกล้ชิดกับฮ่องเต้ในฐานะขันทีผู้ดูแลภายใน มีโอกาสถวายความเห็นต่างๆ แก่ฮ่องเต้มากกว่าขุนนางอื่นๆ ฮ่องเต้ก็จะเชื่อคล้อยตามเจ้าเกาเสมอ ทำให้อำนาจของเจ้าเกามีมากขึ้นทุกวัน เจ้าเกาคิดอยู่เสมอเกี่ยวกับการ

รวบอำนาจการปกครองมาเป็นของตนเพียงผู้เดียว แต่ก็หวั่นเกรงฝ่ายตรงข้าม และไม่รู้ว่
ฝ่ายตรงข้ามมีขุนนางสนับสนุนเพียงใด วันหนึ่งเขาก็คิดหาวิธีกำจัดฝ่ายตรงข้าม โดยเขา
จงกวางตัวหนึ่งเข้ามาในวัง แล้วกล่าวว่า ตนเองได้มีกัศมาตัวหนึ่งจะถวายเป็นของขวัญแต่
ต้องเตี๋ยองเตี๋ยองแล้วก็หัวเราะพูดว่า ท่านนี่คงจะเลอะเลือนแล้ว นี่มันกว้างซัดๆ จะเป็นม้าไป
ได้อย่างไรกัน เจ้าเกาจึงหันไปถามเหล่าขุนนางในวังด้วยใบหน้าที่ยิ้มเกรียมและดวงตาแฝง
ความเจ้าเล่ห์ว่า พวกท่านลองบอกสิว่า สิ่งที่ข้าจงอยู่นี้เป็นกว้างหรือม้ากันแน่ เหล่าขุนนาง
ที่ฉลาดพอ ก็รู้ได้ทันทีว่าเจ้าเกากำลังคิดอะไร จึงเจียบเสียงไม่พูด ส่วนพวกที่เป็นฝ่ายเจ้า
เกาก็ขานรับเป็นเสียงเดียวกันว่า เป็นม้า ส่วนคนที่ไม่ชอบเจ้าเกาและฝ่ายที่สนับสนุนหลี่ซือ
ก็ยืนยันว่าเป็นกว้าง หลังเหตุการณ์วันนั้นแล้ว เจ้าเกาก็มักอ้างพระราชโองการเพื่อกำจัด
ขุนนางฝ่ายตรงข้ามจนสิ้นซาก แม้แต่ต่อครมหาเสนาบดีหลี่ซือก็ยังถูกประหารโดยใช้มีดห้า
ตัวแยกร่างตายอย่างอนาถ ตั้งแต่นั้นมา เจ้าเกาก็มีอำนาจบริหารบ้านเมืองแต่เพียงผู้เดียว
ส่วนฮ่องเต้หนุ่ม 胡 Hú hòu หนูไฮ่ ก็คงเป็นแค่หุ่นเชิดให้กับเขา ทำให้เหล่าขุนนาง
ที่ไม่พอใจ ก็พากันเอาใจออกห่าง กระทั่งก่อการกบฏ บ้านเมืองเข้าสู่ยุคอีกครั้ง จนใน
ที่สุดราชวงศ์ฉิน ที่ตั้งมาอย่างยากลำบากโดยจีนซีฮ่องเต้ ก็พังทลายลง เมื่อหลิวปังนำกำลัง
บุกยึดเมืองหลวงได้ และสถาปนาราชวงศ์ฮั่น 汉/漢Hàn ขึ้นมา

ตัวอย่างประโยคที่สามารถนำไปปรับใช้

他为了讨好领导，明明知道领导正在指鹿为马他也
跟着一样指鹿为马。

他为了讨好领导，明明知道领导正在指鹿为马他也
跟著壹樣指鹿為馬。

Tā wèile tāohǎo língdǎo, míngmíng zhīdào língdǎo
zhèngzài zhǐ lù wéi mǎ tā yě gēn zhe yīyàng zhǐ lù wéi mǎ。

ทา เว้ยเลอะ ทาหว่าว หลิงเต๋า, หมิงหมิง จื่อเต๋า หลิงเต๋า เจิ้งไจ้ จื่อ ลู่ เหว้ย หม่า ทา
เหย์ เกิน เจอะ อี้ย่าง จื่อ ลู่ เหว้ย หม่า.

เพื่อเอาใจเจ้านาย เขารู้ทั้งรู้ว่าเจ้านายกำลังทำเรื่องซีกว้างเป็นมั่วอยู่ เขาก็ยังคล้อยตาม
ทั้งหมดนี้ก็คือเรื่องเล่านิทานสุภาษิตจีน 指鹿为马 / 指鹿為馬zhǐ lù

wéi mǎ จื่อลู่เหว้ยหม่า ซีกว้างเป็นมั่ว พร้อมตัวอย่างการใช้สำนวนสุภาษิต ซึ่งผู้อ่าน
สามารถนำไปปรับใช้ในบทสนทนาในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง